

N:o 133.

Af herr **E. O. V. Wavrinsky**, i Stockholm, *om skrifvelse till Konungen, angående rätt för elever, som utexaminerats från de tekniska elementarskolorna, att antagas till reserv-officersvolontärer vid armén.*

Det är icke ens tredjedelen af de 12 vapenöfvade årsklasserna, som kan upptagas i de nuvarande förbanden i armén. Denna reserv är oorganiserad. För att möta behovet af befäl till densamma har införts en reservbefälsinstitution, som dels utgöres af f. d. officerare i aktiv tjänst, dels af s. k. reservofficerare. Båda dessa grupper äro fåtaliga. För att med minsta möjliga kostnader öka den första gruppen har föreslagits, att pensionsförhållandena skulle så ordnas, att för officerare, som af en eller annan anledning bindas i sin verksamhet af andra än militära intressen, öppnas utsikt att kunna erhålla afsked före den nu bestämda pensionsåldern, med rätt till en efter tjänstetiden afpassad pension vid inträdet i pensionsåldern för dem, som fortfara att göra sina inbetalningar till pensionskassan och kvarstå i reserven. Sänkes därjemte något den åldersgräns, hvarvid innehafvarne af de högsta befälsgraderna äga skyldighet att afgå ur aktiv tjänst, till fromma för den högsta befälsledningen, så skulle med jämförelsevis ringa kostnad för statsverket en reservofficerskader kunna bildas, som ej vore att ringakta.

Hvad den senare gruppen af reservbefälet, de egentliga reservofficerarne, vidkommer, så har den ändring vidtagits, att deras utbildningskurs, som förut varat 17 månader, nu minskats till 12—13 månader och kan delas på 3 somrar. Då reservofficer åtnjuter vissa aflönings- och pensionsförmåner samt vid den sista repetitionsöfning, han genomgår, liksom

i krig får tjänstgöra såsom officer, bör denna anställning vara lockande för många ynglingar.

Vikten och behovet af att reservbefäl anskaffas, på det att icke de på vapenöfningen af våra 12 årsklasser nedlagda kostnaderna till största delen skola vara bortkastade, äro ju uppenbara. För att tillgodose detta behof vid armén utfärdade Kungl. Maj:t den 14 mars 1902 en *kungörelse angående sättet för officers- och reservofficersvolontärers antagning och utbildning*.

Däri stadgas:

§ 1. För att blifva antagen till officers- eller reservofficersvolontär erfordras:

att i afseende på kroppsbeskaffenhet uppfylla de i Vårt förnyade nådiga reglemente den 24 nästlidne januari för undersökning af dem, som söka fast anställning vid armén eller flottan, stadgade fordringar;

att under året näst före det, när anställningen sökes, hafva uppnått högst 22 års ålder; samt

att hafva aflagt mogenhetsexamen eller genomgått sjökrigsskolans sjätte landklass; dock att den, som med godkända kunskaper genomgått någon af följande skolor, nämligen: Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg, högre afdelningen, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, B- eller C-kursen, Göteborgs handelsinstitut, ettåriga fackkursen, eller något af landbruksinstituten vid Alnarp eller Ultuna, må, äfven om han icke aflagt mogenhetsexamen, vinna anställning såsom reservofficersvolontär, utom vid fortifikationen.

§ 2. Den, som åstundar att såsom officers- eller reservofficersvolontär anställas, skall före den 1 maj det år, anställningen önskas, hos vederbörande regements- eller kårchef därom göra skriftlig ansökning; börande därvid fogas, förutom prästbetyg, de handlingar rörande aflagda prof och examina, som kunna till stöd för ansökningen åberopas, af militärläkare utfärdadt intyg angående sökandens duglighet till krigstjänst samt, därest sökanden är omyndig, intyg af målsman, att denne icke har något att emot ansökningen erinra.

Sökande, som vid ansökningtidens utgång ännu icke aflagt sådan examen, som i 1 § afses, åligger, därest hans ansökning skall till pröfning upptagas, att ofördröjligen efter undergången examen till chefen ingifva det därvid erhållna betyget.

§ 3. § 4. — — — — —

§ 5. De antagna officers- och reservofficersvolontärerna skola den 1 juni inträda i tjänstgöring vid vederbörande truppförband; dock att den,

problems lösning. Han skall äfven känna hufvudragen af geografin och historien, särdeles fäderneslandets, hafva inhämtat svenska språkets grammatik samt kunna någorlunda ledigt öfversätta tyska eller, för blifvande skeppsbyggare, engelska författare.

Den högre afdelningen, som har en vetenskapligt teknisk riktning, omfattar 3 1-åriga klasser och grenar sig efter första året i 4 olika fack, nämligen det mekaniskt-tekniska, det kemiskt-tekniska, väg- och vattenbyggnads- samt skeppsbyggnads-facket. I denna afdelning undervisas i följande läroämnen: matematik, lägre och högre, teoretisk mekanik och maskinlära med tillhörande konstruktionsritning, geodesi eller landtmäteri och nivellering för industriella behof, beskrifvande geometri jämte linearritning, allmän och tillämpad fysik, elektroteknik, allmän kemi och kemisk teknologi, mineralogi och geognosi, mekanisk teknologi, allmän byggnadslära och husbyggnadskonst med tillhörande ritning, byggnadskonstens historia, väg- och vattenbyggnadskonst med tillhörande ritning, skeppsbyggeri, teoretiskt och praktiskt, samt skeppsmätning, frihandstekning med krokiritning och arkitektonisk ornamentsritning, verkstadsarbete.

Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, B- och C-kursen.

Inträdesfordringar: att från det läroverk, sökanden senast tillhört, från enskild lärare eller från principal medföra betyg om goda seder, samt att sökande, som afser att vinna inträde i:

den 1-åriga B-kursen, genom betyg styrker sig hafva från allmänt läroverks öfre 6 realklass vid vårterminens slut erhållit minst godkända betyg i de denna klass tillhörande läroämnen, i hvilka inom institutet undervisas, *eller* vid af institutets lärare anställd pröfning visar sig äga motsvarande kunskaper;

den 1-åriga C-kursen, genom betyg styrker sig hafva aflagt studentexamen på real- eller B-linien *eller* vid af institutets lärare anställd pröfning visar sig äga motsvarande kunskaper i vissa ämnen (företrädesvis svenska och moderna språk).

Undervisningsämnena: se tabell här nedan.

Göteborgs Handelsinstitut;

den 1-åriga fackkursen för studenter.

Inträdesfordringar: att vid något af rikets allmänna läroverk hafva aflagt mogenhetsexamen med minst betyget godkänd i svenska, tyska, franska och engelska språken samt matematik (i engelska och matematik minst

latin-B-liniens kurs), eller också att vid verkställd inträdespröfning visa sig äga motsvarande kunskaper i dessa ämnen.

Undervisningsämnen äro: tyska, engelska, franska, handelsgeografi handelsrätt, nationalekonomi, handelslära, bokföring, handelskorrespondens, handelsräkning, aritmetik, kemi och varukunskap, stenografi och välskrifning.

Alnarps landtbruksinstitut.

Högre afdelningen.

För att antagas till *elev* fordras:

att hafva fyllt 18 år, äga god frejd och kristendomskunskap samt att vara fri från smittosam sjukdom. Ansökan skall således åtföljas af präst- och läkarebetyg. Då sökande ännu är omyndig, har han att därtill foga målsmans eller förmyndares tillståndsbevis till inträde. Öfver hufvud har man funnit en något mognare inträdesålder, såsom 20 à 22 år, lämpligast för undervisningens tillgodogörande;

att hafva aflagt afgangsexamen vid dimissionsberättigadt läroverk eller teknisk elementarskola eller vare sig genom terminsbetyg från allmänt läroverk eller genom andra vitsord, som af styrelsen godkännas, eller i särskild af institutets lärare förrättad *inträdesexamen* visa sig äga insikter i svenska språket, matematik och naturvetenskap, motsvarande minst vitsordet godkänd för flyttning till 7. klassen vid allmänt läroverk.

Erfordras *inträdesexamen*, omfattar pröfningen följande: a) i *svenska språket*: författande af en uppsats öfver förelagdt ämne; b) i *matematik*: ett kunskapsmått i geometri, motsvarande 4 böcker af Euklides och någon proportionslära, aritmetik och i algebra ekvationer af första graden samt kännedom om andra gradens ekvationer med en obekant; c) i *naturvetenskap*: i botanik organlära, växternas klassificering och naturliga system samt kännedom om allmänna vilda växter, motsvarande 6. klassens kurs vid högre elementarläroverk; fysikens första grunder.

Skulle någon sökande förete särdeles framstående vitsord öfver praktisk skicklighet i jordbruk, men ej kunna uppvisa fullständiga kunskapsbevis, kan på styrelsen bero att honom äfven utan inträdesexamen antaga.

Ultuna landtbruksinstitut.

För *vinnande af inträde* såsom *ordinarie elev* vid institutet fordras:

Ålder minst 18 år samt god frejd;

Minst 1 års allvarligt deltagande i de vid ett landtbruk förefallande göromål. I betraktande af att vid institutet ingen öfning eller under-

visning i jordbrukets praktik förekommer, bör, i synnerhet om eleven skall vara kompetent att vid afgangen från institutet på egen hand sköta jordbruk, den föregående utbildningen helst vara grundligare, än på den stadgade minsta tiden, 1 år, medhinner. Af sökande med i öfrigt lika vitsord äger därför också den företråde, som styrker sig hafva längre tid än 1 år deltagit i landtmannagöromål;

Teoretiska förkunskaper, ådagalagda genom afgangsbetyg från teknisk elementarskola, flyttningsbetyg till nedre 7. realklassen vid allmänt läroverk med godkändt betyg i svenska språket, matematik och naturvetenskap eller genom annat motsvarande vitsord, som af lärarerrådet godkännes. Inträdessökande, som ej sålunda kunnat styrka sig äga dessa förkunskaper, underkastas dagen före kursens början *inträdeseexamen* vid institutet, hvarvid förekommer: a) författande af en kortare uppsats om något af vid examenstillfället förelagda ämnen; b) matematik, geometri, motsvarande 6 böcker af Euklides, aritmetik och algebra till och med andra gradens ekvationer med en obekant; c) naturalhistoria: botanik och zoologi: växternas och djurens organ, öfversikt öfver växt- och djurrikets system samt kännedom om allmänna växter.

Under sistförflutna år petitionerade några från tekniska elementarskolor utexaminerade ynglingar, ehuru dessa skolor ej finnas upptagna bland dem, hvilkas fullbordade lärokurser berättiga till anställning såsom reservofficersaspiranter, att få såsom sådana antagas på den grund, att de tekniska elementarskolornas kurser vore fullt ut jämförliga med kurserna vid en del af de skolor, som nu berättiga till sådan anställning.

Deras begäran afslogs.

Hvilken utbildning lämna då dessa *tekniska elementarskolor*?

Inträdesfordringarna för ordinarie eleverna äro:

Intyg om uppnådd 14 års ålder, god frejd och religionskunskap. Dessutom bör han vid anställd pröfning ådagalägga sig äga godkända kunskaper i följande ämnen:

Svenska språket: förmåga att felfritt skriva efter diktamen.

Matematik: de fyra räknesätten i hela tal och bråk, såväl vanliga bråk som decimalbråk, samt regula de tri; de fyra räknesätten i algebra samt planimetri, till omfånget motsvarande de fyra första böckerna af Euklides.

Historia och geografi: fäderneslandets historia efter en kortfattad lärobok, Europas geografi, företrädesvis fäderneslandets, samt grunddragen af de öfriga världsdelarnes geografi.

Yngling, som i allmänt läroverk genomgått 5 klasser med vitsord om godkända insikter i ofvan nämnda ämnen, är från pröfning i desamma befriad, så framt han söker inträde inom 2 år efter sin afgang från det allmänna läroverket.

Läroämnen: Aritmetik, planimetri, stereometri, algebra, läran om serier och logaritmer, plan trigonometri samt den analytiska geometriens första grunder; beskrifvande geometri jämte linearritning; praktisk geometri med därtill hörande ritning samt öfningar på fältet; allmän mekanik; maskinlära, mekanisk teknologi; experimentalfysik; allmän kemi; kemisk teknologi med tillhörande öfningar på laboratorium; de första grunderna af mineralogi och geognosi; svenska språket; tyska, franska eller engelska åt lärjungar, som däri önska undervisning; bokföring, handelskorrespondens jämte växellära; första grunderna af allmän byggnadslära och husbyggnadskonst med tillhörande ritöfningar; kort framställning af väg-, vatten- och brobyggnadskonst (tills vidare endast vid skolorna i Norrköping och Malmö); krokiritning, frihandsteckning, modellering i lera, vax och gips; verkstadsarbete; gymnastik och vapenföring.

Undervisningen är så ordnad, att lärjungar årligen kunna mottagas vid början af höstterminen och på 3 år genomgå fullständig kurs. Lärotiden hvarje år 36 veckor, fördelade på höstterminen och vårterminen med början i augusti och slut i juni. Vid slutet af vårterminen hålles examen.

I Norrköpings tekniska elementarskolas skytteförening, som konstituerades våren 1900, äro för närvarande 51 af skolans lärjungar aktiva medlemmar, och de hafva flitigt deltagit i de skjutöfningar, som af föreningen anordnats.

I den täffingsskjutning, som den 28 september 1901 var af *Föreningen för befrämjande af skolungdomens vapenöfningar* anordnad i Stockholm och till hvilken skolan af föreningen mottagit inbjudning, deltog 7 af skolans elever. I den grupptäffing i skarpskjutning, som anställdes om Löwenadlers vandringspris, i hvilken täffing 17 läroverk deltog, kommo tekniska skolans elever i andra rummet, och i täffingen med mausexgevär hemförde de trenne pris, däribland det 3:dje, hvilket torde få anses som ett ganska godt resultat.

Under öfningsskjutningarna år 1901 hafva af tekniska skolans skytteförenings medlemmar 18 eröfrat statens skyttemärke i brons, 6 samma märke i silfver, och 1 detsamma i guld. Dessutom hafva 9 medlemmar eröfrat Östergötlands skytteförbunds medalj i brons och 6 samma medalj i silfver.

De obligatoriska undervisningstimmarnes fördelning på de särskilda undervisningsämnena framgår af följande tabell:

Undervisningsämnen.	Höstterminen 1901.					Vårterminen 1902.						
	I	II	III			I	II			III		
			mek.	kem.	bygg.		mek.	kem.	bygg.	mek.	kem.	bygg.
Matematik	9 ¹ / ₂	8	2	2	—	9 ¹ / ₂	3	3	3	2	2	—
Fysik	—	5 ¹ / ₂	—	—	—	—	6	6	6	—	—	—
Allmän mekanik	1	3	3	3	—	1	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	—	—	—
Maskinlära	—	—	2	1	—	—	—	—	—	5	4	—
Mekan. teknologi	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1	1	—
Maskinritning	—	—	10	3 ¹ / ₂	—	—	8 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	10 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂	—
Kemi	4	2	—	1	—	5	1	1	1	—	1	—
Kem. teknologi	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—
Kem. laborationer	—	—	—	8 ¹ / ₂	—	—	—	7 ¹ / ₂	—	—	7 ¹ / ₂	—
Beskr. geom. och lin. ritning	7 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	—	—	—	7 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
Byggnadskonst	—	—	2	2	—	—	—	—	—	2	2	—
Byggnadsritning	—	—	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	—	—	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	11	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	—
Grafostatik	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1	1	—
Krokirritning	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Praktisk Geometri	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—
Bokföring	—	2 ¹ / ₂	—	—	—	—	3	3	3	—	—	—
Mineralogi och Geognosi	—	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—
Svenska	2	1	1	1	—	2	1	1	1	1	1	—
Verkstadsarbete	7	4 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	—	7	4 ¹ / ₂	2	2	7	2 ¹ / ₂	—
Frihandsteckning	4	—	1	1	—	3	—	—	—	1	1	—
Gymnastik	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	—	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	—
Sång	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	—
Sma obl. t.r pr vecka	37 ¹ / ₂	36 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂	—	37 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂	—

Undervisningskurserna vid Frans Schartaus praktiska handelsinstitut voro under läroåret september 1901 till juni 1902 följande:

Ä m n e n:	Tmr pr vecka.	
	1-åriga kurser.	
	B.	C.
Obligatoriska:		
Bokföring och kontorsarbeten	6	6
Handelslära	1	1
Svenska	1	1
Engelska	5	5
Tyska	6	5
Franska	3	3
Aritmetik	4	4
Handelsgeografi	2	2
Handelshistoria	1	1
Varukunskap	3	3
Handelsrätt	2	2
Välskrifning	1	1
Summa	35	34

En jämförelse mellan den utbildning, de tekniska elementarskolorna lemna och utexaminerade elever från Frans Schartaus handelsinstitut besitta, synes, med afseende å de fordringar, som böra ställas på reservofficersaspiranter, ej utfalla till nackdel för de förra. Visserligen äro inträdesfordringarna till handelsinstitutets ettåriga B-kurs (afgång från öfre 6:te klassen med godkända kunskaper i de ämnen, hvori vid institutet undervisas) högre än samma fordringar till de tekniska elementarskolorna (afgång från 5:te klassen), och undervisningen i lefvande språk är ej obligatorisk i de senare, men däremot är kursen i dessa senare treårig och i den förra endast ettårig. Därjämte lämnas ett *mycket* fylligare underlag för vidare utbildning för militärtjänsten i de tekniska skolorna. Äfven med landbruksinstitutens utexaminerade elever torde de tekniska skolorna kunna mäta sig.

Ännu mera i ögonen fallande synes orättvisan att tillbakasetta de senare i detta fall vara, om man gör jämförelsen med villkoren för att antagas till reservofficersaspirant vid flottan. Därom stadgar kungörelsen af den 27 juni 1902 följande:

§ 2. För att kunna intagas till reservofficersaspirant erfordras:

att vara svensk undersåte;

att äga god frejd;

att icke hafva uppnått eller före utgången af det år, hvarunder anställning sökes, uppnå 26 års ålder;

att hafva vitsord om godt uppförande;

att vid någon af rikets navigationsskolor hafva aflagt sjökaptensexamen; samt

att vara godkänd vid läkarebesiktning, förrättad enligt de föreskrifter, hvilka gälla för undersökning af dem, som söka fast anställning vid armén eller flottan.

För inträde i navigationsafdelning fordras vid samtliga navigationskolor utom god frejd och fyllda 16 års ålder: 1:o) af *styrmanselev*: att minst 2 år hafva varit anställd i sjömanstjänst å segel- eller ångfartyg i in- eller utrikes fart (hvori dock icke inberäknas tjänst å ångfartyg i egenskap af maskinist eller eldare); att kunna skriva läsligt och någorlunda felfritt efter diktamen samt att kunna obehindradt räkna de fyra räknesätten med hela tal, decimal- och vanliga bråk; 2:o) af *sjökaptenselev*: att hafva aflagt styrmansexamen eller äga däremot svarande kunskaper samt att hafva tjänstgjort till sjöss minst 3 år.

Undervisningskurserna vid dessa skolor omfatta:

Styrmansklassen :

a) *räknelära*: repetition af inträdesfordringarna; propositionslärans enklaste grunder och användning på regula de tri, enkel intresse- och bolagsräkning äfvensom enklare numeriska ekvationer af första graden med en obekant, hvarjämte eleven skall bibringas färdighet uti de logaritmiska tabellernas begagnande och att trigonometriskt beräkna plana rätvinkliga trianglar;

b) *geometri*: räta liniers, vinklars, triangelns, parallelogrammens och cirkelns hufvudsakliga egenskaper jämte bevis, uträkning af cirkelns och rätliniga plana figurers ytinnehåll samt plansidiga solida figurers, cylinderns, konens och sferens ytinnehåll och rymd;

c) *navigation*: definitioner, jordens storlek, form samt de punkter och cirklar man tänkt sig på henne, lodets, loggens och kompassens beskaffenhet och begagnande, bestämmande af kompassens deviation, kursättning och kursers hopkoppling, om navigering i strömvatten, uttagande af tiden för högt vatten samt tidvattenströmmens tid och fart med tillhjälp af Tide tables; besticket's uträknande och förande i sjökortet äfvensom loggbokens förande;

d) *astronomi*: kännedom om sextanten och dess användning, latitudens finande genom meridianhöjd af solen och fixstjärna, grunderna för tidens indelning och tidräkningen, longitudens finande genom kronometer och höjdmätning af solen, kompassens missvisning dels genom pejling och höjdmätning af solen och dels med tillhjälp af azimuth-tabeller, dock utan att kännedom om formlernas härledning erfordras;

e) *författningar, som med sjömansyrket äga gemenskap m. m.*: de delar af sjölagen, som angå befälhafvares och besättnings skyldigheter och rättigheter, haveri, befraktningsaftal och konossement jämte däri förekommande termer och uttryck på såväl engelska som svenska språket; författningar angående undvikande af ombordläggning och om lifräddningsstationerna på rikets kuster; det nödvändigaste af tull-, karantäns-, lots- och konsulsstadgarna; enklare bokhålleri behöfligt till förande af fartygsräkenskaper.

Sjökaptensklassen :

Utöfver hvad för styrmansklassen bestämdt är:

f) *räknelära*: algebrans första element, digniteter och rötter, uppställning och lösning af enklare ekvationer af första och andra graden, de

förra äfven med flera obekanta; algebrans tillämpning på enklare geometriska problem; proportionsläran någorlunda fullständigt, alligations- och vexelräkning, någon kännedom om allmännast förekommande mått-, vikt- och myntsystem;

g) *geometri*: planimetriens och stereometriens element, uträkning af solida figurers ytinnehåll och rymd jämte bevis;

h) *trigonometri*: plan och sferisk;

i) *navigation*: fullständig kännedom om bestickföring, sjökartors konstruktion och bruk, storcirkelsegling, fullständigare kännedom om tidvattnet, om jordmagnetismen, grunderna för deviationsläran jämte sätten för kompassens kompensering för deviation och krängningsfel, nautisk meteorologi;

k) *astronomi*: definitioner, jordens dagliga och årliga rörelser, årstidernas växling, fullständigare kännedom om grunderna för tidens indelning och tidsräkningen; månens faser samt det hufvudsakligaste af dess rörelser och förmörkelser; de allmänna begreppen om solsystemet och lagarna för planeternas rörelse, för precision och nutrition, kännedom om reflektionsinstrumenten och deras justering; latitudens finande enligt olika metoder, tidsbestämning och longitudens finande såväl medels kronometer och höjdmätning som måndistans, finande af kompassens missvisning, m. m.;

l) *mekanik*: kroppars allmänna egenskaper, sammansättning och upplösning af krafter, om tyngdpunkten, om enklare maskiner och deras jämviktssvillkor, om friktion;

m) *skeppsbyggeri*: grunderna för fartygs byggande såväl af trä som järn jämte benämning på fartygs delar; grunderna för skeppsmätning; kännedom om fartygsritningar; om stufning och lastläggning;

n) *ångmaskinlära*: om aggregationsformerna, värmets verkningar, gasers spänstighet, expansion och utströmning samt om kokning, ångbildning och förbränning jämte någon kännedom om hydrostatik; kunskap om ångpannor med därtill hörande kranar, ventiler och kontrollapparater samt deras sammansättning, beskaffenhet och ändamål; om ångans verkan i ångmaskiner, om expansion och kompression samt fördelar och olägenheter däraf; om olika slag af ångmaskiner och deras användande samt om skrufpropellrar och sidohjul; beräkning af ångpannors och ångmaskiners effekt, om indikatorn och dess användande samt beräkning af ångmaskinens kraft enligt indicatorsdiagram; ångmaskiners uppläggning, klargöring och skötsel samt nödfallsarbeten i maskinen; kännedom om de rörande ångfartyg med hänsyn till säkerhet m. m. gällande författningar;

o) *författningar*, som med sjömansyrket äga gemenskap: fullständigare

kännedom om de i punkt e) uppräknade delar, äfvensom kännedom om det hufvudsakligaste af växellagen och om växlars bruk i allmänhet.

Här är icke fråga om sjökaptensens alldeles särskilda utbildning som sjöman, utan om hans kompetens till att blifva reservofficersaspirant. Och den grundläggande utbildning navigationsskolorna lämna för reservofficersbeställningen är icke större än den, de tekniska elementarskolorna lämna.

Det är ej ett ringa antal elever de tekniska elementarskolorna utbilda; arbetsåret 1896—97 utgjorde lärjungarnas antal i Malmö 85, i Norrköping 71, i Borås 68 och i Örebro 85. (Hösten 1901 tillkom tekniska elementarskolan i Hernösand). Att dessa ynglingar i allmänhet hafva särskilda anlag för det praktiska lifvet torde kunna antagas, då de välja denna bana. Sådana element bland den bildade ungdomen torde böra tagas vara på för reservbefälsinstitutionen, hälst som de redan i skolorna genom flerårig gymnastik och målskjutning (äfven skarpskjutning med mausergevär) danats för fältlifvet. Deras verksamhet sedermera som arbetsledare bör dessutom bibringa dem befälsvana.

Att grunden till Kungl. Maj:ts afslag å de gjorda ansökningarna ej varit bristande fysisk utveckling hos de sökande, mindre god frejd eller dåligt uppförande framgår af de intyg för en af de sökande, hvilka bifogas motionen. Regementschefen tillstyrkte också denna ansökan, men fördelningschefen afstyrkte densamma.

Då behovet af reservbefäl är stort och de tekniska elementarskolornas abiturienter, såsom jag tror mig hafva visat, lika väl som en del andra i kungörelsen af den 14 mars 1902 upptagna skolors fylla anspråken för att kunna till reservofficersaspiranter antagas, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa om utfärdande af sådana bestämmelser, att elever, som från de tekniska elementarskolorna med godkända kunskaper utexaminerats, blifva berättigade att antagas till reservofficersvolontärer vid armén, därest de för öfrigt fylla de fordringar, som kungörelsen af den 14 mars 1902 därför stadgar.

Då det är angeläget, att ett sådant medgifvande måtte komma de nu sökande till godo redan i år, anhålles om snar pröfning af ärendet i utskottet.

Stockholm den 12 februari 1903.

Edvard Wavrinsky.

Bilagor.

Läkareintyg.

Att studeranden Viktor Valdemar Nilsson har stark kroppsbyggnad, vid undersökning befines frisk och färdig, fri från sådant kroppsfel, som pröfvas vara för reservofficers yrke menligt, samt i besittning af normal synförmåga, intygas på heder och samvete.

Norrköping den 12 april 1902.

Claes Isander

Bataljonsläkare.

Rätt afskrifvet intyga:

Henning Aspegren

Ingeniör.

Sixten Stenmark.

Frejdbetyg.

- n:o 79.
1. Att teknologie studeranden Viktor Valdemar Nilsson från Saltö
 2. Född den 15 juni år 1880 (åttatio)
 3. åtnjuter medborgerligt förtroende
 4. — — — — —
 5. betygar Nettraby församling i Blekinge län
den 5 april 1902.

P. Bure

Vice pastor.

Rätt afskrifvet intyga:

Henning Aspegrén

Ingeniör.

Sixten Stenmark.

TEKN. ELEMENTARSKOLAN

I

NORRKÖPING.

Att Viktor Valdemar Nilsson tillhör tekniska elementarskolan såsom ordinarie elev i den 3:dje (öfversta) afdelningen, för hvilken afdelning

afgångsexamen från skolan är utsatt till den 3:dje nästkommande juni månad, intygas härmed på begäran.

Norrköping den 18 april 1902.

A. G. J. Eurenus,

Rektor vid tekn. elem. skolan i Norrköping.

Rätt afskrifvet intyga:

Henning Aspegrén

Ingeniör.

Sixten Stenmark.

Till chefen för kungl. Karlskrona grenadierregemente,

Undertecknad, som den 3 juni detta år har att aflägga afgangsexamen från tekniska elementarskolan i Norrköping, anhåller härmed vördsammt att blifva till reservofficersvolontär vid regementet antagen. Läkareintyg, frejd- och skolbetyg bifogas.

Norrköping den 19 april 1902.

Med utmärkt högaktning

Viktor V. Nilsson.

Adress: Tekniska elementarskolan.

Rätt afskrifvet intyga:

Henning Aspegrén

Ingeniör.

Sixten Stenmark.

**KUNGL. KARLSKRONA
GRENADIERREGEMENTE.**

N:o 345.

Till Studeranden Viktor V. Nilsson.

Kungl Maj:t, inför hvilken Eder ansökan att blifva antagen till reservofficersvolontär vid regementet i underdånighet föredragits, har vid det förhållande, att Ni icke aflagt mogenhetsexamen eller genomgått någon af de i § 1 af nådiga kungörelsen den 14 mars 1902 omförmälda skolor (bland hvilka Tekn. elementarskolan i Norrköping ej finnes upptagen) — ej funnit skäl att till ifrågavarande ansökan lämna bifall.

Handlingarne återgå.

Karlskrona den 18 juni 1902.

C. Lemchen,

Regementschef.

B. W. Munck.

Rätt afskrifvet intyga:

Henning Aspegrén

Ingeniör.

Sixten Stenmark.